

Národní obrození - prezentace

NÁRODNÍ OBROZENÍ

ČEŠTINA

Na přelomu 18./19. století byly Čechy součástí mnohonárodnostní rakouské monarchie. Praha byla pouhým provinčním městem. Úředním jazykem země se stala němčina. Pronikla do všech oblastí lidského života. Mohli jste ji slyšet ve městech, na úřadech, ve školách i v divadlech, mohli jste číst německy psané noviny. Existovaly smíšené i čistě české domácnosti, kde se mluvilo hlavně německy.

Čeština přetrvávala především jako jazyk venkova, jazyk domácí, který se nadále nevyvíjí, nevznikají v něm nová slova, jazyk, který postupně zanikne.

Protože se Češi cítili v rámci velké monarchie odstrčení a zapomenutí, snažili se připomínat si vlastní úspěchy vzpomínkou na slavné doby.

Protože se Češi nedokázali plnohodnotně prosadit v politice, připomínali si období, v nichž Češi politicky vynikali, vědělo se o nich v Evropě.

Česky hovořící lidé, kteří přijížděli za různým účelem do velkých měst, hledali zábavu, která by jim byla jazykově přístupná – české divadelní představení, české texty...

Stejná snaha postihla všechny národy, které byly součástí většího státního celku a neměly šanci se plně realizovat nebo národy, kterým se nedařilo v rámci světové politiky.

ČEŠTINA – kontrola porozumění textu

1. Do jakého státu patřily Čechy na přelomu 18./19. století?

[redacted]

do rakouské monarchie

[redacted]

2. Jaký byl úřední jazyk země?

němčina

3.

[redacted]

ve městech, na úřadech, ve školách, v domácnostech, v novinách ...

[redacted]

1. Kdo nebo kde se mluvilo česky?

na venkově

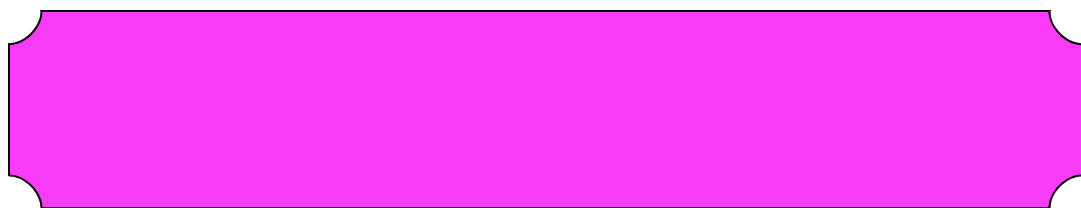
1.

[redacted]

o zanikajícím jazyce?

málo se jí mluvilo, nevznikala nová slova ...

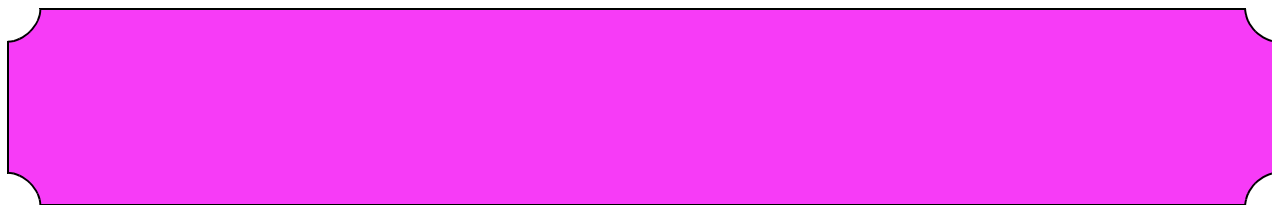
6. Zamyslete se nad tím, zda jsou v předchozím textu stanoveny příčiny znovuoobjevování českého jazyka, českého prvku. Co k tomu Čechy vedlo?

7. Kde se začala čeština prosazovat? Doložte z textu.

8. Byla tyto české jazykové snahy ojedinělé?

PROSAZENÍ ČEŠTINY

K jedné z prvních možností, jak slyšet češtinu na veřejnosti, přispělo divadlo Bouda na dnešním Václavském náměstí.

Zde se konala zpočátku pouze jednou v týdnu česká představení. Možná právě rostoucí obliba českých her dala vzniknout myšlence na české národní divadlo.

Dalším, kdo přispěl k zachování češtiny, je Václav Matěj Kramerius se svým nakladatelstvím Česká expedice. Vycházely v něm starší spisy, kroniky, ale i tzv. zábavné čtení ze současnosti. Zásadní význam mělo vydávání česky psaných novin.

1. Vysvětlete pojmy:

Bouda

A pink rectangular box with rounded corners and a black outline, intended for the student's definition of the word 'Bouda'.

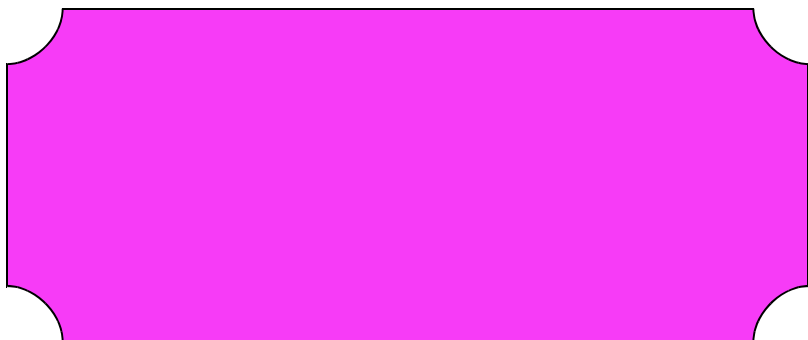
Česká expedice

A pink rectangular box with rounded corners and a black outline, intended for the student's definition of the phrase 'Česká expedice'.

2. Jak se jmenoval český nakladatel a knihkupec, který se zasloužil o vznik prvního českého nakladatelství?

3. Které texty v nakladatelství Česká expedice vycházely?

Pro obraz doby je možné prohlédnout si některé z následujících stránek:

<http://www.neaktuality.cz/kultura/v-praze-byla-zalozena-ceska-expedice-prvni-ryze-ceske-nakladatelstvi>

http://zpravy.idnes.cz/pred-220-lety-vydal-v-m-kramerius-vlastni-noviny-flz-/domaci.aspx?c=A090703_

k dalším možnostem patří podívat se na stránky ČT o pořadu Dějiny udatného českého národa <http://dejiny.ceskatelevize.cz> (díl 82 a 83)
nebo zhlédnout ukázky či jednotlivé díly seriálu F. L. Věk

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Pavla Nováková

Materiál byl vytvořen v rámci projektu Základní školy Stráž, okres Tachov, příspěvkové organizace , registrovaným pod názvem „Škola na míru našim dětem“ a číslem CZ.1.07/1.4.00/21.2210

